JAMES JOYCE

ULYSSES

På dansk ved Bent Wiberg og Jens Feilberg
Med seks grafiske værker af Helle Frøsig

FORLAGET VANDKUNSTEN 2019

5

Langs lastvogne ad Sir John Rogerson's Quay spadserede Mr. Bloom sindigt forbi Windmill Lane, Leasks linoliemølle og post- og telegrafkontoret. Kunne også have givet denne adresse. Og forbi sømandshjemmet. Han drejede af fra kajens morgenspektakel og spadserede gennem Lime Street. Ved Brady's Cottages stod en garverdreng og hang med sin affaldsspand over armen, mens han røg på et fortygget cigaretskod. En mindre pige med ar på panden efter eksem mønstrede ham med øjnene mens hun apatisk holdt på sit forslåede tøndebånd. Sig til ham at hvis han ryger, vokser han ikke mere. Åhr, lad ham bare! Hans liv er ingen dans på roser. Venter uden for pub'erne for at hente far hjem. Far, kom nu hjem til mor. Død time på dagen: nok ikke mange derinde. Han skråede over Townsend Street, gik forbi Bethels bistre facade. El, ja, hus der tilhører: Alef, Bet[1]. Og forbi Nichols bedemanden. Klokken elleve er det. Tid nok. Corny Kelleher[2] reddede vel den ordre for O'Neills. Synger med øjnene lukkede. Lidt fugtig. I parken fik jeg hende fat. Det var nat. Mægtig sjovt. Politispion. Hendes navn og adresse fortalte hun så med min tralalej tralalej da. Jovist reddede han den. Begrav ham billigt i en hvaddetnuhedder. Med min tralalej, tralalej, tralalej, tralalej[3].

I Westland Row blev han stående foran vinduet til Belfast and Oriental Tea Company og læste teksterne på pakkerne i sølvpapir: udsøgte blandinger, fineste kvalitet, hele familiens te.

---

1. Bethels bistre facade. El, ja, hus der tilhører: Alef, Bet: Bethel kommer af hebraisk og er sammensat af beth = hus og el = Gud. Alef og bet er de første bogstaver i det hebraiske alfabet, svarende til A og B.
2. Corny Kelleher er ansat i et bedemandsfirma, O'Neill. Han forretter begravelsen i kap. 6 og optræder bl.a. sidst i kap. 15, s. 787ff. Fornavnet Corny betyder bl.a. kornet, rustik, påvirket og ligtorne-.
3. tralalej, tralalej, tralalej, tralalej: Ifl. Slote fra en sang "I vowed that I never would leave her" med omkvædet: "Tho' I vowed that I never would leave her/She turn'd out a cruel deceiver/Tootle tum, tootle tum, tootle tum, tootle tum./ Tootle tum, tootle tum tay".

Temmelig varmt. Te. Må se at få noget fra Tom Kernan[4]. Kan dog ikke spørge ham ved begravelsen. Mens hans øjne uanfægtet læste videre, tog han roligt sin hat af, indåndede olien fra håret og sendte med langsom ynde sin højre hånd hen over pande og hår. Meget varm morgen. Under sænkede låg fandt hans øjne den ganske lille sløjfe i svederemmen inden i hans prima ha. Lige der. Hans højre hånd søgte ned i hattens puld. Hans fingre fandt hurtigt et kort bag remmen og overførte det til vestelommen.

Så varmt. Langsommere strøg hans hånd endnu en gang over pande og hår. Så satte han hatten på igen, lettet. Og læste atter: udsøgte blandinger, fremstillet af de fineste Ceylon mærker. Det fjerne Østen. Dejlig plet må det være: verdens lysthave, store trevne blade man kan flyde på, kaktusser, blomsterenge, slangelignende lianer, som de kaldes. Gad vidst om det er sådan. De der singalesere[5] lunter omkring i solen i *dolce far niente*[6] og rører ikke en finger den hele dag. Sover seks måneder ud af tolv. For varmt til at skændes. Klimaets indflydelse. Letargi. Ledighedens blomster. Luften ernærer de fleste. Kvælstoffer. Drivhuset i Botanisk Have. Følende blomster. Nøkkeroser. Kronblade for trætte til at. Sovesyge i luften. Vandre på rosenblade. Tænk engang at spise kallun og kalvelabber, bare for at prøve det. Hvor var det den fyr jeg engang så et billede af et sted? Åh jo, i Det døde Hav flydende på ryggen og læsende i en bog med en parasol over sig. Kunne ikke synke selv om man prøvede; så tykt af salt. Fordi vandets vægt, nej, vægten af legemet i vandet er lig med vægten af hvad? Eller er det rumfanget der er lig med vægten? Det er en lov, noget i den retning[7]. Vance i mellemskolen der knækkede med fingerleddene når han underviste. Skolens timeplan. Timeplan med knæk. Hvad er vægt egentlig når man siger vægten? Toogtredive fod per sekund per sekund. Loven om faldende legemer: per sekund

4. Tom Kernan er en tehandler som også optræder i novellen Grace (Nåde) i *Dubliners* og bl.a. i kap. 6.

5. De der singalesere: Singalesere udgør hovedparten af indbyggerne på Sri Lanka (Ceylon), jf. kap. 13, note 74.

6. Dolce far niente: (it.) Behagelig lediggang.

7. Det er en lov, noget i den retning: Bloom tænker på Archimedes' lov der siger at et legeme der nedsænkes i en væske, taber lige så meget i vægt som den fortrængte væskemængde vejer.

per sekund[8]. De falder alle til jorden. Jordkloden. Det er jordens tyngdekraft der er vægten.

Han vendte sig væk og slentrede tværs over gaden. Hvordan var det hun gik med sine pølser? Sådan omtrent. Mens han gik, tog han den sammenfoldede *Freeman* op af lommen, foldede den ud og rullede den sammen på langs til en stav som han ved hvert slentrende skridt bankede mod sit bukseben. Skødesløs mine: falder lige ind for at se. Per sekund per sekund. Per sekund for hvert sekund betyder det. Fra kantstenen kastede han et ivrigt blik ind gennem døren til postkontoret. Kassen til forsinkede. Postes her. Ingen. Ind.

Han rakte kortet gennem messinggitteret.

– Er der nogle breve til mig? spurgte han.

Mens postdamen undersøgte dueslaget, stirrede han på hverveplakaten med soldater af alle våbenarter til parade. Spidsen af staven holdt han mod næseborene og mærkede duften af nytrykt avispapir. Intet svar sandsynligvis. Gik for vidt sidste gang.

Postdamen gav ham hans kort tilbage gennem gitteret sammen med et brev. Han takkede hende og kastede et hurtigt blik på den maskinskrevne kuvert.

Henry Flower, Esq.
Post Restante Westland Row Posthus,
City.

Svarede i hvert fald. Han stak hurtigt kort og brev i jakkelommen og holdt atter revy over de paraderende soldater. Hvor er gamle Tweedys regiment? Afdanket soldat. Dér, bjørneskindshue og hjelmbusk af hattefjer. Nej, han er grenader[9]. Spidse opslag på ærmerne. Der er han: Royal Dublin Fusiliers[10]. Rødfrakker. For prangende. Det må være derfor kvinderne løber efter dem. Uniform. Lettere at indrullere og eksercere. Maud Gonnes[11] brev om at fjerne dem fra O'Connell Street om natten:

---

8. To og tredive ... per sekund per sekund: Accelerationen af et faldende legeme udtrykt i engelske fod.
9. Grenader: Soldat i elitekompagni. Oprindelig en soldat der var specialiseret i at kaste granater.
10. Fusilier: Let infanterist.
11. Maud Gonne: Se kap. 3, note 87.

skændsel for vor irske hovedstad. Griffiths[12] avis ligger på samme linje nu: en hær der er rådden i bunden af veneriske sygdomme. Et oversøisk eller overrislet imperium. Ser ikke rigtig gennembagte ud, ligesom hypnotiserede. Se lige ud. På stedet march. Et to, et to. King's Own[13]. Ser ham aldrig stadset op som brandmand eller bobby. Frimurer, ja.

Han drev ud af posthuset og drejede til højre. Tale – som det ville forbedre sagen. Hans hånd søgte ned i lommen, og en pegefinger følte sig vej under konvoluttens klap som den rev op i små ryk. Kvinder er vældig påpasselige, jo god morgen. Hans fingre trak brevet frem og krøllede konvolutten i lommen. Noget hæftet på med en nål: et foto måske. Hår? Nej.

M'Coy[14]. Bliv af med ham hurtigt. Bringer mig ud af kurs. Hader selskab når man.

– Goddav, Bloom. Hvor skal du hen?

– Goddav, M'Coy. Ingen særlige steder.

– Hvordan står det til?

– Tak, udmærket. Og hvad med dig?

– Holder mig i live, svarede M'Coy.

Han fik øje på det sorte slips og tøj og spurgte med sagte ærbødighed:

– Er der nogen ... forhåbentlig ikke noget alvorligt? Jeg ser du er ...

– Nej nej, sagde Mr. Bloom. Stakkels Dignam, du ved. Begravelsen er i dag.

– Minsandten, stakkels fyr. Nå, det er det. Hvornår?

Et foto er det ikke. Et mærke måske.

– E-elleve, svarede Mr. Bloom.

– Jeg må prøve at komme derud, sagde M'Coy. Var det elleve? Jeg hørte det først i aftes. Hvem var det nu der fortalte mig det? Holohan[15]. Du kender Hoppy?

– Jo, det gør jeg.

---

12. Griffiths avis: Arthur Griffith udgav *United Irishman*, se kap. 3, note 85.
13. King's Own: Kortform for King's Own Regiment, et navn som et regiment kunne få som en æresbevisning.
14. M'Coy: Se kap. 4, note 35.
15. Holohan: "Hoppy" Holohan er nævnt i novellen Two Gallants (To kavalerer) i *Dubliners* og optræder i A Mother (En Mor), smst. I indledningen til A Mother nævnes at han er assistant secretary to Eire Abu Society ("Irland til Sejr-selskabet"). Han er halt og kaldes derfor Hoppy Holohan.

Mr. Bloom stirrede over gaden på drosken, der var trukket frem foran indgangsdøren til Grosvenor. Drageren løftede kufferten op på forhøjningen. Hun stod endnu ventende, mens manden, ægtemand, broder, ligner hende, ledte i sine lommer efter småpenge. Elegant slags frakke med den sjalskrave, rigelig varm til en dag som denne, ligner uldent klæde. Hendes skødesløse holdning med hænderne i de påsyede lommer. Ligesom den hovne skabning ved polokampen. Kvinder er særdeles kastebevidste indtil man berører det sårbare punkt. Smuk er den som handler smukt[16]. Forbeholden og ved at give efter. Den ærede frue og Brutus er en hædersmand[17]. Besidder man hende bare én gang, så går det stive af hende.

– Jeg var sammen med Bob Doran[18], han var på en af sine tilbagevendende soldeture, og hvad er det han hedder Bantam Lyons[19]. Lige der nede i Conways pub var vi.

Doran Lyons hos Conway. Hun løftede en behandsket hånd mod håret. Ind kom Hoppy. Fik en drink. Idet han trak hovedet tilbage, stirrede han langt under sænkede øjenlåg, og så det lysegule skind stråle i det skarpe lys, de ophøjede ribber på handskeryggen. I dag ser jeg klart. Fugtighed giver måske langt syn. Taler om en eller anden ting. Damehånd. Hvilken side vil hun stige op til?

– Og han sagde: *Det er noget trist noget med vores stakkels ven Paddy! Hvilken Paddy?* sagde jeg. *Stakkels lille Paddy Dignam,* sagde han.

Ud på landet: Broadstone sandsynligvis. Høje, brune støvler med snørebåndet dinglende. Veldrejet fod. Hvorfor roder han rundt med de småpenge? Ser mig kigge. Altid øjnene åbne for en anden fyr. Godt med en reserve. To strenge på hendes bue.

– *Hvorfor?* sagde jeg. *Hvad er der i vejen med ham?* sagde jeg.

Stor på den, rig, silkestrømper.

---

16. Smuk er den som handler smukt: Engelsk fyndord: "Handsome is who handsome does".

17. Brutus er en hædersmand: Jf. Shakespeare, *Julius Caesar*, III, 2, 80-83: "Here, under leave of Brutus and the rest-/ For Brutus is an honorable man;/ So are they all, all honorable men-/ Come I to speak in Caesar's funeral".

18. Bob Doran: Person i novellen The Boardinghouse (Pensionatet) i *Dubliners*, se også kap. 12, s. 437 ("Og hvem sad deroppe i krogen som jeg ikke havde set, snorkende fuld, blind og døv for denne verden, andre end Bob Doran") og kap. 12, note 145.

19. Bantam Lyons: Frederick M. Lyons, optræder senere i kap. 5, s. 134, i kap. 8, s. 260, i kap 10, s. 346 og i kap. 15, s. 690.

– Ja, sagde Mr. Bloom.

Han bevægede sig lidt til siden for M'Coys snakkende hoved. Stiger op om et minut.

– *Hvad der er i vejen med ham?* sagde han. *Han er død,* sagde han. Og minsandten om ikke tårerne stod ham i øjnene. *Er det Paddy Dignam?* sagde jeg. Jeg kunne ikke tro det da jeg hørte det. Jeg var sammen med ham så sent som i fredags eller torsdags i The Arch. *Ja,* sagde han. *Han døde i mandags, stakkels fyr.*

Se nu! Se nu! Silke glimt rige strømper hvide. Se!

En tung sporvogn med klemtende fodklokke svingede imellem.

Væk. Fanden tage dig, din støjende klumpnæse. Låst udenfor føler man sig. Paradiset og Perien[20]. Sådan sker det hver gang. Netop i det øjeblik. Pigen i døråbningen, det var i mandags, i Eustace Street, som var ved at sætte sit strømpebånd. Hendes veninde dækkede udstillingen af. *Esprit de corps*[21]. Nå, hvad glor du på?

– Ja, ja, sagde Mr. Bloom efter et stille suk. Endnu en gået bort.

– En af de bedste, sagde M'Coy.

Sporvognen passerede. De kørte afsted mod Loop Line broen, hendes rige, behandskede hånd på stålgrebet. Glimt, Glimt: blonden på hendes hat blussede op i solen, glimt, glimt.

– Konen har det vel godt? sagde M'Coy med ændret røst.

– Ih ja, sagde Mr. Bloom. Tiptop, tak.

Han rullede adspredt avisstaven ud og læste adspredt:

Hvad er et hjem uden
Plumtrees dåsekød?
Stedt i nød.
Men med det et velsignet bo.

---

20. Perien: En peri er i iransk og særlig zarathrustisk mytologi et overjordisk væsen, oprindelig en ond kvindelig dæmon, senere en god og smuk ånd; i udvidet betydning en smuk eller graciøs person eller en fe. Blooms kendskab til perier kan stamme fra Thomas Moores *Lalla Rookh* hvor det hedder: "One morn a Peri at the gate of Eden stood disconsolate". Digtet handler om en peri der gerne vil ind i Paradis, men mangler at kunne gøre det sidste skridt. Paradiset og perien er et fast udtryk for at være tæt ved målet og dog forhindret i at nå det. I Moores digt kommer perien dog med en del besvær ind ved en engels hjælp.

21. Esprit de corps: (fr.) Korpsånd, i dette tilfælde søstersolidaritet.

– Min kone har netop fået et engagement. Eller rettere sagt, det er ikke fastlagt endnu.

Kuffertfidusen igen. Lader som om det ikke generer mig. Jeg er færdig med det, ellers tak.

Mr. Bloom vendte sine storlågede øjne imod ham med uforhastet venlighed.

– Også min kone, sagde han. Hun skal synge ved en mondæn forestilling i Ulster Hall i Belfast den femogtyvende.

– Skal hun det, sagde M'Coy. Det er jeg glad for at høre, gamle dreng. Hvem får det op at stå?

Mrs. Marion Bloom. Ikke oppe endnu. Dronningen var i sit sovekammer, spiste brød og[22]. Ingen bog. Smudsige billedkort lå ved hendes lår ved siden af syvere. Mørk dame og lys mand. Brev. Kat pelsklædt sort kugle. Iturevet stykke af en konvolut.

Love's.
Old.
Sweet.
Song.
Comes lo-ove's old ...

– Det er en slags turné, ser du, sagde Mr. Bloom tankefuldt. *Sweeeet song*. Der er dannet en komité. Deler indskud og deler overskud. M'Coy nikkede og kradsede sig i sit korte overskæg.

– Nå godt, sagde han. Det er gode nyheder.

Han gjorde mine til at gå.

– Nå, glad for at se dig så frisk, sagde han. Ses nok en anden gang?

– Ja, sagde Mr. Bloom.

– Sig mig lige, sagde M'Coy. Kunne du kradse mit navn ned ved begravelsen? Jeg vil gerne komme derhen, men det er ikke sikkert jeg er i stand til det. Der er en druknesag ved Sandycove og kan dukke op, og hvis liget findes, skal ligsynsmanden og mig selv derned. Bare stikke navnet ind på listen hvis jeg ikke er der?

---

22. Dronningen var i sit sovekammer, spiste brød og: Variation over linje af Sing a Song of Sixpence, "The queen was in the parlour/ eating bread and honey", se kap. 4, note 37.

– Det gør jeg, sagde Mr. Bloom og gjorde mine til at komme af sted. Det ordner sig.

– Udmærket, sagde M'Coy muntert. Tak, gamle ven. Jeg kommer hvis jeg overhovedet kan. Godt. Knippelfint. Blot C. P. M'Coy er tilstrækkeligt.

– Det skal ske, svarede Mr. Bloom med fasthed.

Tog mig ikke på sengen med sit gamle slapstick-nummer. Det kvikke tyveri. Et Guds ord fra landet. Jeg holder af mit arbejde. For kufferter har jeg en særlig svaghed. Læder. Beslag på hjørnerne, forstærkede kanter, dobbeltvirkende cylinderlås. Bob Cowley[23] lånte ham sin til Wicklow regatta-koncerten sidste år og har siden den dag ikke hørt det mindste til den.

Mr. Bloom smilede mens han slentrede videre mod Brunswick Street. Min kone har netop fået et. Sprukken, plettet sopran. Næse som kanten på en ost. Pæn nok på sin egen måde; til en lille skønsang. Ingen saft og kraft i den. Du og mig, du ved, i samme båd. Smigrer mig. Det ville irritere. Kan han ikke høre forskellen? Tror han har en smule tilbøjelighed i den retning. Det er mig imod på en eller anden måde. Troede Belfast ville imponere ham. Jeg håber de kopper deroppe ikke bliver værre. Formoder hun ikke vil lade sig vaccinere igen. Din kone og min kone.

Gad vidst om han lurer efter mig?

Mr. Bloom stillede sig på hjørnet og lod sine øjne vandre hen over de mangefarvede plakater. Cantrell and Cochrane's Ginger Ale (Aromatisk). Clerys sommerudsalg. Nej, han fortsætter ligeud. Hallo. *Leah* i aften. Mrs. Bandman Palmer[24]. Kunne godt

23. Bob Cowley: En derangeret præst, optræder igen i kap. 10, s. 354, s. 360 ff., i kap. 11, s. 387 ff., og i kap. 15, s. 787.

24. Leah i aften. Mrs. Bandman Palmer: Stykker hedder Leah, the Forsaken, og der refereres flere gang i *Ulysses* til det. Stykket er en amerikansk bearbejdelse ved Augustin Daly af skuespillet *Deborah* (Premiere i Wien i januar 1849) af den tysk-østrigske, jødiske forfatter Salomon Hermann Mosenthal (1821-1877). Handlingen i *Leah* og *Deborah* er i det væsentlige sammenfaldende. *Leah* foregår i slutningen af 18. årh. og handler om nogle jøder der kommer til en østrigsk landsby på flugt fra forfølgelser i Ungarn. Flertallet af landsbyboerne, anført af skolelæreren Nathan, vil drive dem bort eller slå dem ihjel. En af jøderne, Leah, forelsker i sig i en ung mand fra landsbyen, Rudolf, der gengælder hendes kærlighed. Landsbyens beboere søger at bestikke Leah og de øvrige jøder til at forlade byen. Nathan, der er en frafalden jøde fra en anden by, konfronteres med sin fortid da en ældre blind jøde, Abraham, genkender ham på stemmen. Abraham dør efter et fysisk angreb på ham fra Nathans side. Rudolf tror fejlagtigt at bestikkelsen lykkes og gifter sig med en pige fra landsbyen. Leah forlader byen, men kommer tilbage 5 år efter, og sandheden kommer for dagen. Mrs. Bandman Palmer (rettelig Mrs. Bandmann-Palmer) spillede hovedrollen i *Leah* den 16. juni og hovedrollen i *Hamlet* den 15. juni 1904 på The Gaiety Theater i Dublin.

lide at se hende igen i det. Hamlet spillede hun i går aftes. Bukserolle. Måske var han en kvinde. Derfor Ophelia begik selvmord. Stakkels papa! Hvordan han plejede at tale om Kate Bateman i det. Uden for Adelphi i London ventede hele eftermiddagen for at komme ind. Året før jeg blev født, var det: femogtres. Og Ristori[25] i Wien. Hvad er det det rigtige navn er? Af Mosenthal er den. *Rachel,* ikke? Nej. Den scene han altid talte om hvor den gamle, blinde Abraham genkender stemmen og lægger sine fingre på hans ansigt.

– Nathans stemme! Hans søns stemme! Jeg hører Nathans røst, han som forlod sin fader for at lade ham dø af sorg og elendighed i mine arme, som forlod sin faders hus og forlod sin faders Gud.

Hvert ord er så dybt, Leopold.

Stakkels papa! Stakkels mand! Jeg er glad for jeg ikke gik ind på værelset for at se hans ansigt. Den dag! Åh Gud! Åh Gud! Åh nej! Nå ja, måske var det det bedste for ham.

Mr. Bloom gik om hjørnet og passerede droskeholdepladsen med de små, ludende heste. Ingen nytte i at tænke mere på det. Muleposetid. Bare jeg ikke havde mødt ham M'Coy.

Han kom nærmere og hørte en knasen af gylden havre, de sagtmodigt tyggende tænder. Deres fyldige bukkeøjne betragtede ham mens han gik forbi midt i den sødladne havredunst af hestepis. Deres Eldorado. Stakkels fjolser. Ingenting ved de eller er optaget af noget som helst med deres lange muleskafter i muleposerne. Ser så komisk ud at det ikke kan beskrives. Men de får dog deres foder og en seng af halm. Også skåret: en stump sort guttaperka dingler slattent mellem deres skanker. Kan måske alligevel være lykkelige på den måde. Ser ud som stakkels, godmodige bæster. Men deres vrinsken kan være meget irriterende.

Han trak brevet op af lommen og foldede det ind i avisen han bar på. Kunne rende på hende lige her. Mere sikkert i sidegaden.

Han gik forbi kuskebarakken. Underligt liv at være omkringfarende droskechaufför. I al slags vejr, på alle steder, efter tid eller tur, ingen selvstændig vilje. *Voglio e non*[26]. Kunne godt

25. Ristori: Adelaide Ristori (1822-1906), berømt italiensk tragedieskuespiller.
26. Voglio e non: Se kap. 4, note 26.

tænke mig at give dem en cigaret en gang imellem. Søger selskab. Råber et par flyvende stavelser mens de farer forbi. Han nynnede:

Là ci darem la mano
La la lala la la.[27]

Han drejede hen ad Cumberland Street, gik nogle skridt videre og gjorde holdt i ly af banegårdsmuren. Ingen. Meades tømmerplads. Bjælkestabler. Forfald og lejekaserner. Med forsigtige trin trådte han over en paradisfigur med dens glemte hinkesten. Ikke en synder[28]. Nær ved tømmerpladsen et barn på hug med marmorkugler, alene, skød en kugle med tøsehånd. En klog stribet kat, en blinkende sfinks, så på fra sin varme solbænk. Synd at forstyrre dem. Muhammed skar et stykke af sin kappe for ikke at vække hende[29]. Luk den op. Og engang legede jeg med kugler da jeg gik i den gamle pogeskole. Hun holdt af reseda. Mrs. Ellis'. Og Mr.? Han åbnede brevet inden i avisen.

En blomst. Jeg tror det er en. En gul blomst med fladtrykte kronblade. Derfor ikke vred? Hvad siger hun?

Kære Henry

Jeg fik dit sidste brev til mig og takker dig meget for det. Jeg er ked af du ikke kunne lide mit sidste brev. Hvorfor vedlagde du frimærkerne? Jeg er frygtelig vred på dig. Jeg ønsker sådan jeg kunne straffe dig for det. Jeg kaldte dig en uartig dreng fordi jeg ikke kunne lide den anden verden[30]. Vær så venlig og sig mig hvad den virkelige betydning er af det ord? Er du ikke lykkelig i dit hjem du stakkels lille uartige dreng? Jeg ville sådan ønske jeg kunne gøre noget for dig. Sig mig nu hvad du synes om stakkels mig. Jeg tænker ofte på det smukke

27. Là ci darem la mano/ a la lala la la: Là ci darem la mano, se kap. 4, note 26. La la lala la la træder i stedet for fortsættelsen "Là mi dirai di si" ("Her giver du mig dit ja").
28. Ikke en synder: Dvs. Bloom træder ikke på stregerne.
29. Muhammed skar et stykke af sin kappe for ikke at vække hende: Efter en overlevering skulle Muhammed have skåret et stykke af sin kappe for ikke at vække en sovende kat.
30. fordi jeg ikke kunne lide den anden verden: O.t. "because I do not like that other world". Martha har villet skrive "that other word" (det andet ord), jf. den følgende sætning, men er kommet til at skrive "that other world"(den anden verden). Fejltagelsen kan næppe med mening gengives på dansk. Bloom refererer et par gange senere til at Martha ikke kan lide den anden verden, således i kap. 6, se note 104, og kap. 13, note 108.

navn du har. Kære Henry, hvornår skal vi ses? Jeg tænker på dig så ofte at du ikke aner det. Jeg har aldrig følt mig så tiltrukket af en mand som af dig. Jeg er så ked af det. Vær sød og skriv et langt brev til mig og fortæl mere. Husk hvis du ikke gør det, vil jeg straffe dig. Så nu ved du hvad jeg vil gøre ved dig, din uartige dreng, hvis du ikke skriver. Åh, hvor jeg længes efter at møde dig. Søde Henry, nægt mig ikke min bøn før min tolmodighed er udtømt. Så skal jeg fortælle dig alt. Nu farvel, min uartige ven, jeg har sådan en slem hovedpine i dag og skriv *omgående* til din længselsfulde

MARTHA

P.S. Fortæl mig endelig hvilken parfume din kone bruger. Jeg må vide det.

Alvorlig rev han blomsten løs fra dens nålefæste, lugtede dens næsten ingen duft og stak den i brystlommen. Blomsternes sprog. Det kan de lide fordi ingen kan høre det. Eller en giftig buket for at slå ham ud. Dernæst, mens han langsomt gik videre, læste han brevet igen og mumlede nu og da et ord. Vred tulipaner på dig min ven mandeblomst straffe din kaktus hvis du ikke sig mig nu stakkels forglemmigej hvor jeg længes violer at søde roser når vi snart anemone ses alt uartig natstilk kone Marthas parfume. Efter at have læst det hele tog han det fra avisen og stak det tilbage i jakkelommen.

En svag glæde skilte hans læber. Forandret siden det første brev. Mon hun skrev det selv. Er krænket: en pige af god familie som mig, respektabel person. Kunne mødes en søndag efter rosenkransen. Tak, skal ikke nyde noget. Sædvanlige kærlighedsskærmydsler. Dernæst sætter man sig i hver sit hjørne. Lige så slemt som en batalje med Molly. Cigar har en afsvalende virkning. Narkotisk. Gå længere næste gang. Uartig dreng: straffe: bange for ord, naturligvis. Brutal, hvorfor ikke? Prøve det i hvert fald. En smule ad gangen.

Mens han stadig fingererede ved brevet i lommen, trak han nålen ud af det. Almindelig knappenål, hva'? Han kastede den på gaden. Taget ud af hendes tøj et eller andet sted: holdt

sammen med nåle. Pudsigt med alle de knappenåle de altid har. Ingen roser uden torne.

Flade dublinstemmer skrålede i hans hoved. De to tæver den aften i The Coombe[31], med hinanden under armen i regnen.

Oh, Mairy tabte sin buksenål.
Hun vidste ej, hvad hun skulle
For at holde den oppe,
For at holde den oppe.

Den? Dem. Sådan en slem hovedpine. Har sine sager sandsynligvis. Eller sidder hele dagen og skriver på maskine. Øjenfokusering dårligt for nerverne til maven. Hvilken parfume bruger din kone. Kan man nu forstå sådan noget?

For at holde den oppe.

Martha, Maria[32]. Jeg så det billede et sted, jeg har glemt om det var en gammel mester eller forfalsket for at tjene penge. Han sidder i deres hus, taler. Mystisk. De to tæver i The Coombe ville også høre.

For at holde den oppe.

En slags rar følelse af aften. Ikke mere vandre omkring. Bare sidde og drive. Roligt tusmørke. Lade alting gå sin gang. Glemme. Fortælle om steder, man har været, mærkelige skikke. Den anden, krukke på hovedet, var ved at hente aftensmaden: frugter, oliven, dejligt koldt vand op fra en brønd, koldt som sten ligesom hullet i muren ved Ashtown[33]. Må se at få et papirsbæger med næste gang jeg går til travløb. Hun lytter med store, mørke, milde øjne. Fortæl hende, mere og mere, alt. Så et suk: stilhed. Lang, lang, lang hvile.

Han gik under jernbanebroen, og imens tog han konvolutten op, rev den rask i småstykker og spredte dem over vejen.

---

31. The Coombe: Navnet på en gade og et kvarter i Dublin lige syd for centrum.

32. Martha, Maria: Jf. Lukas 10, 38ff. om Jesu besøg hos Martha og Maria. Martha klager over at Maria ikke hjælper hende i huset med at sørge for Jesus. Jesus siger: "Martha, Martha! Du gør dig bekymringer og er urolig for mange ting. Men ét er fornødent. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tages fra hende" (Lukas 10, 41-42).

33. op fra en brønd, koldt som sten ligesom hullet i muren ved Ashtown: Ashtown-porten var den nordligste port i muren omkring Phoenix Park og lå tæt på den vicekongelige residens. Et hul i muren ved siden af porten blev efter sigende benyttet til anonym bestikkelse af vælgere der kunne stikke hånden ind og modtage penge uden at vide hvorfra de kom. Der ligger en pub i nærheden der kaldes "The Hole in the Wall" og en vandpost ved siden af.

Stumperne flagrede væk, sank i den fugtige luft: en hvid flagren, så sank alle.

Henry Flower. Man kan rive en check på hundrede pund i stykker på samme måde. Bare en stump papir. Lord Iveagh[34] hævede engang en syvcifret check på en million i Bank of Ireland. Viser én hvor mange penge der kan tjenes på porter. Dog måtte den anden broder, lord Ardilaun, skifte skjorte fire gange om dagen siger man. Huden avler lus eller utøj. En million pund, vent lidt. To pence pr. halvpot, fire pence pr. pot, otte pence pr. gallon porter, nej, en og fire pence pr. gallon porter. En og fire op i tyve: cirka femten. Ja, nøjagtig. Femten millioner fade med porter.

Hvad sagde jeg? Gallons. Omkring en million tønder alligevel.

Et ankommende tog raslede tungt over hans hoved, vogn efter vogn. Tønder bumpede i hans hoved: mørk porter skvulpede og maledes rundt indeni. Spunserne sprang op og en vældig, træg flodbølge lækkede ud, flød sammen og snoede sig gennem mudderbanker over hele det flade land, en doven, sammenflydende hvirvel af væske der i sit skum bærer bredbladede blomster af sted.

Han var nået til den åbne bagdør til All Hallows. Idet han trådte ind i vindfanget, aftog han sin hat, tog kortet fra lommen og stak det atter ind bag svederemmen. Fandens osse. Jeg kunne have prøvet at bearbejde M'Coy for en billig billet til Mullingar.

Samme opslag på døren. Prædiken af hans velærværdighed John Conmee, S.J.[35] om Sankt Peter Claver[36] og Afrika-missio-

---

34. Lord Iveagh: Edward Cecil Guinness, earl of Iveagh (1847-1927), medejer af Guinness-bryggerierne.

35. John Conmee, S.J.: Conmee var rektor for jesuiterkostskolen Clongowes Wood College 1885-1891 hvor James Joyce var elev i et par år fra 1888 til juni 1891. Conmee var studiepræfekt på dagskolen Belvedere College 1891-1892 og var derefter tilknyttet skolen som almindelig lærer. Han var studiepræfekt ved University College Dublin fra 1893-1895. Herefter blev han superior ved Skt. Francis Xaviers kirke 1895-1905. Conmee sørgede for at James Joyce og hans bror Stanislaus i 1893 blev optaget på Belvedere College og fik legater til deres skolegang – efter at Joyce havde gået en tid i skole hos Christian Brothers. Conmee er nævnt adskillige gange i *Ulysses*, herunder i kap. 10, jf. note 1, og i kap. 15, jf. note 429.

36. Peter Claver: Peter Claver, S.J. (1581-1654) var missionær i Columbia hvor han virkede blandt negerslaverne der kom fra Afrika, og hvoraf han konverterede mange til den katolske tro. Han blev kanoniseret 1888. Som helgen beskytter han missionsvirksomhed i Afrika.

nen. Frels Kinas millioner. Gad vidst hvordan de forklarer det for de hedenske kinesere. Foretrækker et lod opium. Himmelske. Argeste kætteri for dem. Bønner for omvendelse af Gladstone[37], bad de også da han var næsten bevidstløs. Protestanterne det samme. Omvend dr. William J. Walsh, dr. theol. til den sande religion. Buddha deres Gud ligger på siden i museet. Tager det roligt med hånden under kinden. Kinesiske røgelsespinde der brænder. Ikke som Ecce Homo[38]. Krone af torne og kors. Begavet idé Sankt Patrick trekløveren[39]. Spisepinde? Conmee: Martin Cunningham[40] kender ham: fornemt udseende. Kedeligt jeg ikke fik talt med ham om at skaffe Molly ind i koret i stedet for denne fader Farley[41] der så ud som et fjols, men ikke var det. De bliver undervist i det. Han tager ikke ud med solbriller og med sveden drivende af sig for at døbe de sorte, vel? Brilleglassene der lyner, ville give dem lyst til det. Kunne godt lide at se dem sidde i en rundkreds med deres tykke læber, henrevne, lyttende. Et stilleben. Labber det i sig som fløde, kunne jeg forestille mig.

Den kolde lugt af hellig sten vækkede ham. Han fulgte de slidte sten, skubbede svingdøren op og trådte sagte ind fra kirkens bagside.

Der foregår noget: et eller andet broderskab. Synd her er så tomt. Rart, diskret sted at være tæt ved en pige. Hvem er min næste? Klemt sammen i timevis til langsom musik. Den kvinde ved midnatsmessen. Den syvende himmel. Kvinder knælede i bænkene med højrøde bånd om halsen og hovederne bøjede. Et hold knælede ved alterskranken. Præsten gik mumlende langs med dem og holdt tingen i hænderne. Han standsede op ved hver, tog en nadver frem, rystede en dråbe eller to (ligger de

37. Gladstone: William Ewart Gladstone (1809-1898), britisk politiker (liberal), premierminister 1868-74, 1880-85, 1886 og 1892-94. Gladstone støttede de irske bestræbelser for selvstyre (home rule). Da han lå for døden i 1898, opfordrede Dublins katolske ærkebiskop, William J. Walsh, til bøn for ham.

38. Ecce Homo: (lat.) "Se hvilket menneske". Pilatus præsenterede Jesus for mængden med disse ord, Johannes 19,5: "Så kom Jesus ud med tornekronen og purpurkappen på. Pilatus sagde til dem: "Se, her er manden!"" (I 1931-oversættelsen hedder det "Se, hvilket menneske!"). Ecce homo er også titlen på mange malerier af den tornekronede Jesus.

39. Begavet idé Sankt Patrick trekløveren: Efter overleveringen forklarede St. Patrick der kom til Irland i 432 og udbredte kristendommen dér, treenigheden ved at vise en trekløver (shamrock efter det irske navn for en trekløver, seamróg) for den irske konge.

40. Martin Cunningham har tidligere optrådt i novellen Grace (Nåde) i *Dubliners*.

41. Fader Farley: Egl. Fader Charles Farelly: Boede sammen med Fader Conmee og andre præster i præsteboligen til Francis Xaviers kirke.

i vand?) af den og puttede den behændigt i munden på hende. Hendes hat og hoved sænkedes. Derpå den næste: en lille, gammel kone. Præsten bøjede sig ned for at putte den i munden på hende mens han hele tiden mumlede. Latin. Den næste. Luk øjnene og åbn munden. Hvad nu? *Corpus:* legeme. Dødt legeme. God idé med latin. Bedøver dem først. Hospice til de døende. Ser ikke ud som om de tygger den, sluger den bare. Sær idé: spise små stykker af et lig. Derfor kannibaler har en svaghed for den.

Han stod ude ved siden og så dem som blinde masker passere ned ad midtergangen, en efter en, og opsøge deres pladser. Han nærmede sig en bænk og satte sig i hjørnet af den, mens han tog vare på hat og avis. Tænk at vi skal gå med sådanne gryder. Vi burde have hatte der var formet efter vore hoveder. De var her og der omkring ham stadig med bøjede hoveder med deres højrøde bånd mens de ventede på at den skulle smelte i maven. Noget i retning af disse matzah: det er den slags brød, usyret skuebrød[42]. Se på dem. Jeg tør vædde på det får dem til at føle sig lykkelige. Sukkergodt. Det gør det. Ja, englebrød kaldes det[43]. Der ligger en stor idé bagved, man føler en slags gudsrige inden i sig. Førstekommunikanter. Lidt hokus pokus i det. Så føler alle sig som med i et stort familieselskab, det samme i teatret, alle i samme båd. Det gør de. Det er jeg sikker på. Ikke så ensomme. I vores broderskab. Kommer så ud en smule berusede. Slipper damp ud. En ting eksisterer hvis man virkelig tror på den. Helbredelser i Lourdes, glemselens vande, og Knock-åbenbaringen[44], statuer som bløder. Den gamle fyr der sover henne ved skriftestolen. Deraf disse snorkelyde. Blind tro. Hviler trygt i armene på kongeriget som skal komme. Dulmer al smerte. Væk ham næste år ved denne tid.

Han så præsten gemme patenen[45] væk, langt ind, og knæle et øjeblik for den, så man så en stor, grå støvlesål stikke frem

---

42. Matzah: det usyrede brød som hører til den jødiske påske, jf. 2. Mosebog, kap. 12, om påsken og det usyrede brød; skuebrød er også usyret brød, men det anbringes på alteret som foreskrevet i 2. Mosebog 25,30.

43. Englebrød eller på latin panis angelorum, en særlig ophøjet betegnelse for nadverbrødet.

44. Lourdes, glemselens vande, og Knock-åbenbaringen: Lourdes er en lile by i pyrenæerne hvor Jomfru Maria viste sig for den 14-årige Bernadette (jf. kap. 13, note 17); glemselens vande kan være Lethe ("glemsel") fra den antikke mytologi – en flod i underverdenen der gav glemsel når man drak af den; i Knock skete der i 1879 og i begyndelsen af 1880'erne åbenbaringer af Jomfru Maria, Josef og Johannes.

45. patenen: Fad til nadverbrød.

under den kniplingshistorie han havde på. Hvad nu hvis han tabte nålen til sine. Han vidste ej hvad han skulle. Skaldet plet bagtil. Bogstaver på ryggen. I.N.R.I.?[46] Nej: I.H.S[47]. Molly fortalte mig det engang jeg spurgte hende. Ieg har syndet: eller nej: Ieg har sonet er det. Og den anden? Iern nagler rammen i.

Mødes en søndag efter rosenkransen. Nægt mig ikke min bøn. Dukke op med slør og sort taske. Halvmørket og lyset bag hende. Hun kunne være her med et bånd om halsen og gøre de andre ting alligevel i smug. Deres karakter. Den fyr der vidnede imod invinciblerne[48], plejede at modtage nad, Carey var hans navn, nadveren hver morgen. Netop denne kirke. Peter Carey, ja. Nej, Peter Claver tænker jeg på. Denis Carey[49]. Og tænk nu bare. Kone og seks børn derhjemme. Og hele tiden i færd med at lægge hemmelige planer for det mord. Disse brystbankere[50], det er for øvrigt et godt navn til dem, der er altid noget flakkende over dem i blikket. De er heller ikke retlinede forretningsfolk. Åh nej, hun er ikke her. Blomsten, nej, nej. For resten: rev jeg konvolutten i stykker. Ja, under broen.

Præsten var ved at skylle kalken. Dernæst hældte han bundfaldet ud med en rask bevægelse. Vin. Gør det mere aristokratisk end hvis han drak, for eksempel, hvad de plejede at drikke Guinness porter eller en eller anden afholdsdrik Wheatley's Dublin humlebitter eller Cantrell og Cochranes ingefærøl (aromatisk). Giver dem ikke noget af det: skuevin, kun det andet.

---

46. I.N.R.I.: (lat.) Jesus Nazarenus Rex Judorum: Jesus fra Nazareth Jødernes Konge, den indskrift som Pilatus satte på Jesu kors, jf. Johannes 19, 19.

47. IHS: Jesu monogram med græske bogstaver (konsonanter) iota, eta og sigma. ι η σ, der latiniseret bliver til IHS, der kan læses som In Haec Salus (I dette er frelse), Jesus Hominum Salvator (Jesus menneskenes frelser) eller Jesus Habemus Socium (Vi har Jesus til fælles), IHS er Jesuitternes ordenstegn.

48. Invinciblerne ("de uovervindelige") var en ekstremistisk gruppe med baggrund i fenierbevægelsen, se om denne kap. 2, note 29. Invinciblerne gik ind for politiske drab på engelske nøglepersoner. De stod bag Phoenix Park-mordene den 6. maj 1882 på den nyligt udnævnte chief secretary (chef for den engelske administration i Irland), lord Frederick Cavendish, og under-secretary T.H. Burke. Mordene blev udført med operationsknive og vakte afsky, også blandt tilhængere af irsk selvstændighed. En af deltagerne, James Carey, vidnede mod sine medskyldige og slap derved for den dødsstraf som fem andre deltagere fik. James Carey blev myrdet af en invincibel på et skib på vej til Sydafrika.

49. Peter Carey ... Denis Carey: Peter Carey var bror til James Carey og var oprindelig mistænkt for medvirken til Phoenix Park-mordene. Der var ingen Denis Carey indblandet i mordene.

50. Brystbankere: O.t. "crawthumpers". "craw-thumper" er slang for en person der slår sig på brystet under trosbekendelse; anvendes latterliggørende om katolikker.

En ringe trøst. Fromt bedrag, men helt rigtigt, ellers ville de have det ene gamle drukspjæld værre end det andet rendende for at redde sig en dram. Der er noget løjerligt over hele atmosfæren i denne. Helt rigtigt. Fuldstændig rigtigt er det.

Mr. Bloom kiggede tilbage mod koret. Det ser ikke ud til, at der kommer musik. En skam. Hvem mon er organist her? Gamle Glynn han vidste, hvordan man kunne få instrumentet til at tale, *vibratoen*: halvtreds pund om året sagde man, han fik i Gardiner Street. Molly var ved udmærket stemme den dag, da Rossinis *Stabat Mater*[51]. Fader Bernard Vaughans prædiken først. Kristus eller Pilatus? Kristus, men behold os ikke her hele natten med den. Musik ønskede de. Al fodskraben hørte op. Kunne høre en knappenål falde til jorden. Jeg sagde hun skulle lægge stemmens tonehøjde mod det hjørne. Jeg kunne føle gyset i luften, den fyldige klang, folk der så op.

Quis est homo[52].

Noget af den gamle, sakrale musik er glimrende. Mercadante: syv sidste ord[53]. Mozarts tolvte messe[54]: *Gloria*'et i den. Disse gamle paver var ivrige dyrkere af musik, af kunst og statuer og billeder af alle slags. Også Palestrina[55] for eksempel. De havde en vældig munter tid, så længe det varede. Sundt også at messe, regelmæssige tidebønner, derpå brygge likører. Benediktiner. Grøn chartreuse. Men at de havde eunukker i koret, det var dog for galt. Hvad slags stemme er det? Må være mærkeligt

51. *Stabat Mater*: (lat.) En moder stod, dvs. Maria ved foden af Jesu kors. *Stabat Mater* er et digt fra 13. århundrede; mange har sat musik til det, herunder Pergolesi, Haydn og Rossini.

52. Quis est homo: (lat.) Hvem er manden (med fortsættelsen "som ikke ville græde"); fra Rossinis *Stabat Mater*.

53. Mercadante: syv sidste ord: Saverio Mercadante (1795-1870), italiensk komponist. Skrev talrige operaer, men også et værk over Jesu syv sidste ord (1. Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør (Luk. 23,34), 2. Sandelig siger jeg dig: I dag skal du være med mig i Paradis (Luk. 23,43), til den bodfærdige røver, 3. Kvinde, dér er din søn. Dér er din mor (Joh. 19,27; til Jomfru Maria og disciplen Johannes, 4. Elíl Elíl lemá sabaktáni? (Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?) (Matth. 27,46 og Mark. 15,34), 5. Jeg tørster (Joh. 19,28), 6. Det er fuldbragt (Joh. 19,30) og 7. Fader, i dine hænder betror jeg min ånd (Luk. 23,46).

54. Den såkaldte Mozarts tolvte messe var meget populær langt op i det 19. århundrede. Mozart anses ikke længere for at være ophavsmanden til den.

55. Palestrina: Giovanni Pierluigi da Palestrina (ca. 1525-1594): Italiensk komponist; skrev især messer og anden kirkelig vokalmusik.

at høre efter deres egne kraftige basser. Kendere. Antager de ikke føler noget bagefter. Et slags roligt. Ingen bekymring. Lægger sig ud, ikke sandt? Grovædere, høje, lange ben. Hvem ved? Eunuk. Også en udvej.

Han så præsten bøje sig ned og kysse alteret og dernæst vende sig og velsigne hele menigheden. Alle korsede sig og rejste sig. Mr. Bloom kiggede sig omkring, og mens han så på hattene der havde rejst sig, rejste han sig også. Står op under evangeliet naturligvis. Dernæst lagde alle sig atter på knæ, og han satte sig roligt tilbage i sin bænk. Præsten kom ned fra altret. Han havde tingen med som han holdt ud fra sig, og han og messedrengen svarede hinanden på latin. Så knælede præsten ned og begyndte at lire af fra et kort:

– O Gud, vor tilflugt og vor styrke ...[56]

Mr. Bloom lænede sig frem for at få fat i ordene. Engelsk. Kaster et kødben til dem. Jeg husker svagt. Hvor længe er det siden du sidst var til messe? Glorværdige og ubesmittede jomfru. Josef, hendes ægtefælle. Peter og Paulus. Mere interessant hvis man forstod hvad det hele drejede sig om. Sikkert en vidunderlig organisation, går som et urværk. Skrifte. Alle vil. Så vil jeg fortælle dig alt. Bod. Straf mig venligst. Stærkt våben i deres hånd. Mere end doktor eller advokat. Kvinde helt vild efter at. Og jeg schschschschschsch. Og tog du tshatshatshatshatsha? Og hvorfor gjorde du? Ser ned på sin ring for at finde en undskyldning. Hviskegalleri, vægge har ører. Ægtemand erfarer til sin forbavselse. Guds lille spøg. Ud kommer hun så. Angerens dybde til at overse. Blusser yndigt af skam. Bed ved et alter. Hil dig Maria og Hellige Maria. Blomster, røgelse, lys, der smelter. Skjuler hendes rødme. Frelsens hær, en snakkesalig efterligning. Prostitueret der har forbedret sig, vil tale ved mødet. Hvordan jeg fandt Herren. De fyre i Rom må have ben i næsen: de kører hele forestillingen. Og skraber de ikke også pengene hastigt sammen? Også testamentariske gaver: til

56. O Gud, vor tilflugt og vor styrke ...: Indledningen til den første af bønnerne efter en stille messe, de såkaldte leonine bønner. Bønnerne, som skulle læses på det stedlige sprog, blev indstiftet i 1884 (med tilføjelse i 1886, se note 58) af pave Leo XIII. Der er mange forskellige opfattelser af baggrunden for bønnerne, se fx www.parocchiosanmichele.eu og www.traditionalmass.org. Bønnerne blev afskaffet i 1964.

nærværende sognepræst til ganske fri rådighed. Messer for min sjælefred skal læses offentligt for åbne døre. Klostre for munke og nonner. Præsten i den sag om Fermanagh-testamentssagen[57] i vidneskranken. Ham kunne man ikke tage pippet fra. Var parat med svar på det hele. Vor hellige moder Kirkens frihed og ophøjelse. Kirkelærerne: de planlagde hele dens teologi.

Præsten bad:

– Velsignede Mikael, ærkeengel, forsvar os i striden. Vær vort værn mod djævelens ondskab og efterstræbelser (Må Gud kue ham, derom beder vi ydmygt). Og du, de himmelske hærskarers fyrste, kast ved Guds kraft Satan ned til helvede og med ham de andre onde ånder som færdes i verden til sjælenes fordærv[58].

Præsten og messedrengen rejste sig op og gik ud. Det hele forbi. Kvinderne blev stående bagved: taksigelsen.

Må hellere liste af. Bror Klingpung[59]. Kommer måske rundt med en tallerken. Udfør din påskepligt.

Han rejste sig. Hov. Har de to knapper i vesten stået åbne hele tiden. Det morer kvinderne. Siger det aldrig til én. Men vi. Undskyld frøken, der sidder et (whh!) bare et lille (whh!) fnug. Eller deres nederdel bagtil, slidsen ikke hægtet. Glimt af månen[60]. Bliver irriteret, hvis man ikke. Hvorfor sagde du ikke det noget før. Kan lide en endnu bedre, hvis man er lidt sjusket. Et held at det ikke var længere mod syd. Mens han diskret ordnede knapperne, gik han ned ad midtergangen og ud gennem hoveddøren ud i lyset. Han stod et øjeblik uden at kunne se ved den kolde, sorte marmorkumme, mens en kirkegænger foran ham og en bagved dyppede hemmelighedsfulde hænder i vievandets ebbe. Sporvogne, en vogn fra Prescotts farverier, en enke i sørgedragt. Lægger mærke til hende, fordi jeg selv er i sort. Han tog sin hat på. Hvordan er det med tiden? Et kvarter over. Tid nok endnu. Må hellere få lavet det badevand. Hvor er

57. Fermanagh-testamentssagen: Ikke identificeret sag.

58. Velsignede Mikael ... sjælenes fordærv: Gengivelse af bøn til ærkeenglen Mikael indstiftet i 1886 af pave Leo XIII som tilføjelse til de leonine bønner, indstiftet i 1884, jf. dette kap., note 56.

59. Bror Klingpung: O.t. "Brother Buzz". Klingpung, eller klingbeutel, er en pose på en stang som tidligere var brugt ved kollekter i kirken.

60. Glimt af månen: O.t. "Glimps of the moon". "Moon" er på engelsk slang for endeballer.

nu dette? Åh jo, forrige gang. Sweny på Lincoln Place. Apotekere flytter sjældent. Deres grønne og gyldne reklamekrukker for tunge at flytte rundt med. Hamilton Longs Apoteker, grundlagt før syndfloden. Huguenotkirkegården nærved. Besøger den en dag.

Han gik mod syd ad Westland Row. Men opskriften ligger i de andre bukser. Åh, og nøglen til gadedøren glemte jeg også. Kommer til at kede mig ved begravelsen. Nå godt, stakkels fyr, det er ikke hans skyld. Hvornår var det jeg fik den lavet sidst? Vent lidt. Jeg vekslede en sovereign, kan jeg huske. Det må have været den første i måneden eller den anden. Åhr, han kan slå det op i sin receptbog.

Apotekeren slog tilbage side efter side. Han har ligesom en indtørret lugt som minder om sand. Indskrumpet hovedskal. Og gammel. Søger efter de vises sten. Alkymisterne. Stoffer gør en gammel oven på sjælelig ophidselse. Derpå døsighed. Hvorfor? Reaktionen. En menneskealder på en nat. Ændrer gradvis ens karakter. Lever hele dagen mellem urter, salver og desinficerende væsker. Alle hans dekorerede alabasterkrukker. Morter og pistil. Aq. Dist. Fol. Laur. Te virid[61]. Lugten kurerer dig næsten ligesom tandlægens dørklokke. Doktor Dørhammer. Han skulle hellere doktorere lidt på sig selv. Laksativ eller emulsion. Den første fyr der samlede en urt op for at helbrede sig selv, var et stykke af en helt. Lægeurter. Vil gerne være forsigtig. Nok stoffer her til at kloroformere mig. Prøve: farver blåt lakmuspapir rødt. Kloroform. Overdosis af opiumsdråber. Sovedrik. Elskovsdrikke. Smertestillende opiumssaft dårligt for hoste. Tilstopper porerne eller slimen. Kun giftige stoffer helbreder. Hjælper når man mindst venter det. Snedigt af naturen.

– For cirka fjorten dage siden, sir?

– Ja, sagde Mr. Bloom.

Han ventede ved disken og indåndede langsomt den gennemtrængende dunst af droger, den støvede, tørre lugt af svampe og luffaer[62]. Det tager masser af tid at fortælle om folks værk og smerter.

---

61. Aq. Dist. Fol. Laur. Te virid: Dvs. destilleret vand. Laurbærblad. Grøn te.

62. luffaer: Luffa (af arabisk lufah) er en plante af græskarfamilien; den fiberholdige frugt benyttes bl.a. som en bade- eller vaskesvamp.

– Sød mandelolie og benzoedråber, sagde Mr. Bloom, og så orangeblomstvand ...

Det gjorde sikkert hendes hud så fin og hvid som voks.

– Og hvid voks også, sagde han.

Kalder det mørke frem i hendes øjne. Da hun så på mig med lagenet op til øjnene, spansk, og fornemmede sin egen duft mens jeg fastgjorde mine manchetknapper. Disse hjemmegjorte opskrifter er ofte de bedste: jordbær til tænderne, nælder og regnvand, havregryn opblødt i kærnemælk. Næring til huden. En af den gamle dronnings sønner, var det ikke hertugen af Albany? Havde kun én hud[63]. Leopold, ja. Vi har tre. Vorter, knyster og bumser skal ikke gøre det bedre. Men man skal også have en duft. Hvilken parfume bruger din? *Peau d'Espagne.* Dette orangeblomstvand er så friskt. Behagelig lugt disse sæber har. Ren, stivnet sæbe. På tide at få et bad rundt om hjørnet. Hammam[64]. Tyrkisk. Massage. Snavset samler sig i navlen. Mere behageligt hvis en sød pige gjorde det. Jeg tror også jeg. Ja jeg. Gøre det i badet. Mærkelig længsel jeg. Vand til vand. Forene det nyttige med det behagelige. En skam der ikke er tid til massage. Føler mig frisk hele dagen bagefter. Begravelsen bliver nok temmelig dyster.

– Ja, sir, sagde apotekeren. Det blev to og ni. Har De en flaske med?

– Nej, sagde Mr. Bloom. Lav det bare, om jeg må be'. Jeg ser ind senere i dag, og jeg tager et af de her sæbestykker med. Hvad er det de koster?

– Fire pence, sir.

Mr. Bloom førte et stykke op til næsen. Sød, citronduftende voks.

– Jeg tager det her, sagde han. Så bliver det tre og en penny.

– Ja, sir, sagde apotekeren. De kan betale det hele, sir, når De kommer igen.

– Udmærket, sagde Mr. Bloom.

Han gik sindigt ud af butikken med avisstaven under armen og den køligt indpakkede sæbe i den venstre hånd.

---

63. Havde kun én hud: Tidligere kaldtes blødere for personer med kun én hud. Dronning Victoria havde en søn, Leopold, der var bløder.
64. Hammam: Hotel med tyrkisk bad i O'Connell Street.

Ved hans arm sagde Bantam Lyons' røst og hånd: Goddav, Bloom. Hvordan går det? Er den fra i dag? Må jeg kigge i den et øjeblik.

Barberet overskægget af igen, Gudhjælpemig! Lang, kold overlæbe. For at se yngre ud. Ser skør ud, gør han. Yngre end jeg er.

Bantam Lyons gule, sortneglede fingre rullede staven ud. Trænger også til et bad. Få fjernet det værste skidt. God morgen, har De brugt Pears' sæbe[65]? Skæl på hans skuldre. Hovedbunden mangler olie.

– Jeg vil gerne se noget om den der franske hest der løber i dag, sagde Bantam Lyons. Hvor fanden står det?

Han raslede med de foldede sider og puffede med hagen til sin høje flip. Barberkløe. Med den tætte flip taber han håret. Må hellere lade ham beholde avisen og blive af med ham.

– Du kan beholde den, sagde Mr. Bloom.

– Ascot. Gold Cup. Vent lige, mumlede Bantam Lyons. Bare et øjeblik. Maximum the Second.

– Jeg skulle lige til at kaste den bort, sagde Mr. Bloom.

Bantam Lyons løftede pludselig blikket og skævede usikkert.

– Hva'behar? sagde hans skarpe stemme.

– Jeg siger du kan beholde den, svarede Mr. Bloom. Jeg ville netop kaste den bort nu.

Bantam Lyons skottede et øjeblik tvivlende til siden, så masede han de udbredte sider tilbage på Mr. Blooms arme.

– Jeg tager chancen, sagde han. Værs'go. Tak.

Han ilede af sted mod Conways hjørne. Held og lykke, dit tossehoved.

Mr. Bloom foldede atter arkene til en pæn firkant og gav smilende sæben husly mellem bladene. Dumme læber den fyr har. Væddemål. Har taget et voldsomt opsving i den senere tid. Bydrenge der stjæler for at sætte en sixpence. Rafler om stor, mør kalkun. Julemiddagen for tre pence. Jack Fleming begik underslæb for at spille hasard, blev dernæst smuglet ud til Ame-

65. God morgen, har De brugt Pears' sæbe: Kendt reklameslogan for en sæbe, findes i talrige variationer.

rika. Driver et hotel nu. De kommer aldrig tilbage. Egyptens kødgryder[66].

Han vandrede muntert videre mod badeanstaltens moské. Kan minde om en moské, rødbrændte mursten, minareterne. Sportsstævne på Trinity College ser jeg. Han betragtede hesteskoplakaten over porten til universitetsparken: cyklist krummet sammen som en torsk i en kasserolle. Forbandet dårlig reklame. Havde de nu gjort den rund som et hjul. Så egerne: sport, sport, sport. Og i navet med stort: college. Noget der kan fange øjet.

Der er Hornblower[67] som står ved sin portnerloge. Værd at holde sig venner med. Vil måske slippe mig ind på et nik[68]. Goddag, Mr. Hornblower. Goddag, sir.

Virkelig himmelsk vejr. Hvis livet altid var sådan. Cricketvejr. Sidde under parasoller rundt omkring. Over efter over. Out. Her kan de ikke spille det. Duck for seks gærder. Alligevel slog kaptajn Culler et vindue ind i Kildare Street-klubben med en hård skævert til en dækløber. Donnybrook-markedet[69] er mere efter deres smag. Og de pander som vi sprængte, da M'Carthy dansed' ud[70]. Hedebølge. Varer ikke ved. Går altid videre, livets strøm som vi sporer i livets strøm, er os kærere end dem alle.

Nu skal jeg nyde et bad: et rent kar med vand, kølig emalje, den sagte, lunkne strøm. Dette er mit legeme[71].

---

66. Egyptens kødgryder: Se 2. Mosebog, 16, 2-3: "Men i ørkenen gav hele israelitternes menighed ondt af sig mod Moses og Aron og sagde til dem: "Gid vi var døde for Herrens hånd i Egypten, da vi sad ved kødgryderne og kunne spise os mættel Nu har I ført os herud i ørkenen for at lade hele denne forsamling dø af sult"".
67. Hornblower er portneren ved indgangen til Trinity College.
68. Slippe mig ind: Fx til cykelløb der blev afholdt i parken ved Trinity College.
69. Donnybrook-markedet: Marked i Donnybrook der var præget af druk og meget andet. Det blev lukket i 1855.
70. Og de pander som vi sprængte, da M'Carthy dansed' ud: Fra sangen *Enniscorthy* fra 1889 skrevet og komponeret af Robert Martin. En del af omkvædet lyder: "And the sticks they all went whacking, And the skulls, faith, they were cracking,/ When McCarthy took the flure in Enniscorthy".
71. Dette er mit legeme: Jf. nadverindstiftelsen i Matthæus 26, 26: "Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: "Tag det og spis det; dette er mit legeme"". Tilsvarende Markus 14, 22 og Lukas 22, 19.

Han så for sig sin blege krop helt tilbagelænet i det, nøgen, i et skød af varme, salvet af duftende smeltende sæbe, blidt beskyllet. Han så sin krop og lemmerne bølgende overrislet og båret oppe, stræbende let opefter, citrongule. Hans navle, en knop af kød, og så buskens mørke, filtrede krøller flyde, strømmens flydende hår omkring den slappe tusindfader, en blød flydende blomst.